

економічну експертизу.

8. Відомості, що характеризують особу злочинця. При цьому встановлюються його соціально-демографічні дані, особистісні характеристики, його зв'язок з особою власника знищеного або пошкодженого майна тощо. Потрібно також встановити психічне ставлення особи до своїх дій та їх наслідків. Для цього необхідно дослідити поведінку підозрюваного в період виникнення та після ліквідації пожежі, мету та мотив правопорушення.

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.03.2024).

2. Тищенко В. В. Корыстно-насильственные преступления: криминалистический анализ. Монография. Одесса: Юридична література, 2002. 360 с.

3. Pokrasa K. Criminal law and forensic classification of crimes related to fires. Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. Scientific Journal. 2022. Special Issue № 1 (120). P. 303-307.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. Верховна Рада України : URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-172> (дата звернення: 01.03.2024).

5. Криміналістика: Підручник. Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. 4-е вид., перероб. і доп. Х.: Право, 2008. 464 с.

6. Особливості розслідування окремих видів злочинів. Мультимедійний навчальний посібник. Розділ 10. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних з пожежами. URL: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/orovz/lections/lecture10.html> (дата звернення: 02.03.2024).

Наталія РАСТОРГУЄВА,
аспірантка Харківського
національного університету
внутрішніх справ

ДО РОЗУМІННЯ «ACQUIS COMMUNAUTAIRE»

Поступальні кроки України на шляху до європейської інтеграції, які розпочалися із підписання у 1994 році Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами поставили перед Україною низку завдань політичного, правового та економічного спрямування. Особливість ЄС як унікального політико-правового утворення сформувала концепцію регіонального правового порядку ЄС, який не схожий за своєю сутністю на жоден із існуючих правопорядків. Відповідно концептуально важливе значення в цьому відіграє *acquis communautaire* як гарант особливої побудови правової системи в ЄС, а також і як нормативний орієнтир, вибудований для третіх

країн, які прагнуть співпрацювати з ЄС як в межах партнерства та/ або асоціації, так і в межах членства [1, с. 471] Водночас, з метою належної взаємодії європейської та вітчизняної правових систем, постає питання дослідження сутності поняття «*acquis communautaire*».

Важливість дослідження поняття «*acquis communautaire*» впливає з його ключової ролі у процесі європейської інтеграції. Це накопичення законодавства, стандартів та зобов'язань, які країни-кандидати повинні прийняти для членства в Європейському Союзі, визначає не лише юридичні аспекти, а й економічні, соціальні та політичні перетворення. Дослідження юридичної природи *acquis communautaire* дозволяє краще зрозуміти механізми його впровадження, забезпечуючи нормативну консистентність та сприяючи ефективній адаптації країн до європейських стандартів, що є важливим етапом у процесі євроінтеграції та забезпеченні єдності норм та цінностей в ЄС.

Досліджуючи означене питання, у юридичній літературі ми стикаємося з твердженням, що термін «*acquis communautaire*» – важко тлумачити українською мовою або ж будь-якою іншою мовою. В публікаціях ЄС його називають «спадщиною громади» [2]. В переважній більшості документів ЄС цей термін використовується у такій французькій інтерпретації без перекладу [1, с. 472].

У законодавстві України ми простежуємо наступне визначення: «*Acquis communautaire (acquis)* – правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ» [3].

Торкаючись доктринальних досліджень, слід зауважити, що В. Муравйов вказує що зміст *acquis communautaire* варто визначати як вужчу категорію, ніж право ЄС і воно більш тяжіє до визначення «правова система ЄС», де таке сенс, закладений у досліджуване поняття, вказує на його динамічність та постійний процес його розширення [4, с. 312].

Димінська О. наголошує на тому, що правопорядок ЄС є особливим регіональним правопорядком, що має чітко окреслені просторові межі (територію країн-членів ЄС (з певними виключеннями)), окрім випадків, коли дія такого правопорядку поширюється на країни, що співпрацюють з ЄС або в межах угод про партнерство та співробітництво, угоди про асоціацію, або ж країни, що подали заявки на членство в ЄС і щодо яких започатковано переговорний процес щодо їх вступу. Динаміка такого правопорядку визначається на підставі компетенції, закріпленої в установчих документах ЄС, і охоплює сфери, в яких держави готові співпрацювати [5, с. 220].

Петровим Р., що *acquis communautaire* є комплексним і диференційованим поняттям. Його комплексність характеризується широтою змісту, що символізує результат європейської інтеграції загалом і в окремих сферах діяльності ЄС. Диференційованість *acquis communautaire* виявляється у зміні обсягу поняття залежно від сфери застосування інститутами ЄС

[6, с. 147]. Усе це у сукупності зумовлює наявність відомих складнощів, характерних для процесу адаптації національного законодавства [, с. 21].

Маймо зазначити, що дослідження поняття «*acquis communautaire*» визначається невинною динамікою європейської інтеграції та розширення Європейського Союзу. З урахуванням постійних змін у політичному, економічному та соціокультурному контексті, розуміння та аналіз *acquis communautaire* стає критичним для країн-кандидатів та самого ЄС. Дослідження цього поняття дозволяє не лише визначити специфіку юридичного аспекту, а й адаптувати стратегії євроінтеграції, вирішувати проблеми та вдосконалювати механізми впровадження для забезпечення сталої, консистентної та ефективної інтеграції нових учасників у європейську родину країн.

Також варто взяти до уваги, що сучасне розуміння «*acquis communautaire*» визначає його не лише як складний юридичний аспект, але і як важливий феномен, що охоплює широкий спектр суспільних, політичних та культурних вимірів. Зараз відбувається зсув у сприйнятті цього поняття, і воно виявляється ключовим для аналізу та розуміння процесів європейської інтеграції. Необхідність уточнення значення окремих елементів «*acquis communautaire*» визначається його універсальністю, що вимагає глибокого розгляду в кожному конкретному контексті. Відзначається те, що це поняття перейшло за межі вузького тлумачення як юридичної категорії, та активно використовується в політичних, соціологічних, історичних та культурних аспектах, що відображає його суттєвий внесок у розвиток та консолідацію європейської ідентичності.

1. Вавринчук А. С. Значення *acquis communautaire* для формування сучасного законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 12. С. 471-474. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-12/117>

2. European Communities, Glossary the Reform of the European Union in 150 definitions Brussels: Office for Official Publications of the European Communities, 1997. URL : <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0643298d-3e0c-49e4-b9f3-6f371b4b11fc> (дата звернення : 20.02.2023).

3. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення : 20.02.2023).

4. Муравйов В. І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (Теорія і практика). Київ, 2002. 426 с.

5. Димінська О. Ю. Особливості європейського правопорядку в системі міжнародних, регіональних та національних правопорядків. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2016. № 3. С. 218–220.

6. Петров Р. А. Еволюція поняття "*acquis communautaire*" в праві Європейського Союзу. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2012. № 4. С. 145–148.

7. Губанов О. О. Етапи адаптації українського законодавства у сфері публічної служби до *acquis communautaire* Європейського Союзу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2017. Вип. 44. Т. 2. С. 20-24.